

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Monikielisyys ja leikki opetuksessa ja kielenoppimisessa

Vauhtia verkostoista! Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen
pedagogiikan kehittäminen

Anne Kultti,
Pedagogiikan dosentti, Göteborgin yliopisto

Monikieliset lapset päiväkodissa: Osallisuuden ja oppimisen mahdollisuudet (Kultti, 2012)

Lärare	Du är rik heter det om man har mycket pengar. Har man inte så mycket så pengar, då är man fattig.	
	(...)	En kort tystnad.
Nils	Är man inte fattig?	
Lärare	Nej.	
Nils	Om man inte har pengar då är man fattig.	Nils tittar mot läraren som sitter mittemot honom.
	Jag har pengar, då är man inte fattig.	

Excerpt 3:

There is a swing (*made of an open-ended plastic tub*) in a tree. A teacher (on the left) is sitting next to it. Charles (on the right) is climbing into the swing. The teacher: Okay Charles, get on board. Edvin (on the right) comes over. The teacher: You're getting on board, Edvin? On board, that's it. Watch out. Remember, you're shipmates together. Okay, shipmates, are you ready? In you go, Charles. Come on, Charles. You can do it! In, in. We're all on board, on board, ready? When the children sit inside the swing (the tub), the teacher rocks the swing and sings a song.

Appendices: Figures 1-9 showing Excerpts 1-12

FIGURE 1

Excerpt 1:
Aksel moves towards a play area with a rail track. There are three children playing with some carriages. Two teachers are sitting close to the children and talk about what children are doing. Aksel stands next to the rail track and watches the others playing for a while.

Excerpt 2:
Aksel goes to a painting area. A painting activity is going on. A teacher helps the children painting. Aksel stands close to the table watching the activity.

1a	1b	1c	1d
Five children and a teacher are packing away building blocks they have been building with. The teacher encourages and praises the children's actions. Edvin joins the activity.	Edvin plays with the blocks lying on the floor. He drops blocks and other toys.	The teacher: <i>Edvin, will you too pick the blocks away for me, please.</i> The teacher continues to praise the (other) children's actions: <i>That's the way!</i>	 Edvin picks up a block. He holds it for a while and then puts it down on the floor.
1e	1f	1g	1h
Edvin picks up another block. He stands on some of the blocks. He puts the block he is holding down on the floor.	Edvin starts piling the blocks on the floor. 	Edvin notices a child carrying some blocks. He tries to take one of them.	The teacher: <i>Edvin, Edvin we are packing away the blocks.</i> Edvin lets go of the block. He takes blocks out of the shelf and puts them in the pile.

Monikielinen leikkiresponsiivinen opetus (Kultti, 2022, 2024a, 2024b; tulossa)

- 2-vuotinen tutkimusprojekti.
- Sisältö: tieteellinen pohja ja apuvälineitä analysoida
 - kieli-ideologia, monikieleily-käsite, yhteistyö huoltajien kanssa, leikki-responsiivinen opetus, opetus suhteessa lasten kielen kehitykseen.
- Tutkija – varhaiskasvatuksen henkilöstö yhteistyö.
 - Tutkija vastaa uusien käsitteiden ja näkökulmien esittämisestä ja käsittelystä.
 - Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa niiden sisällytyksestä opetukseen omassa ryhmässään.
 - Varhaiskasvatuksen johto vastaa opettajien mahdollisuudesta osallistua.
- Sisäinen ja ulkoinen osaamisen kehittäminen ovat tärkeitä näkökulmien ja asenteiden muutoksessa, jotka johtavat muutoksiin käytännöissä (esim. opetus).

Päivittäiset toiminnot
varhaiskasvatuksessa.

Opetus varhaiskasvatuksessa.

Koulutus (varhaiskasvatus).

Opetus – kielenoppiminen -suhde.

Mistä tänään puhutaan?

- I. Monikielisyys – leikki – opetus – kielenoppiminen varhaiskasvatuksessa: teoreettinen tausta.
- II. Monikielinen leikkiresponsiivinen opetus.
- III. Monikieleily päiväkotiarjessa.

I. Teoreettinen tausta

- Sosiokulttuurinen näkökulma kommunikointiin ja oppimiseen (esim. Vygotsky, 1978; Säljö, 2000).
 - Lasten kielenoppiminen biologinen, sosiaalinen ja kulttuurillinen toiminto.
 - Kieleily (languageing)
 - Monikielisyys /monikieliset lapset – monikieleily: lapset, opettajat, vanhemmat, varhaiskasvatusympäristö, yhteiskunta... (Kultti, tulossa)
 - Opetus nähdään responsiivisena toimintona (Pramling, et al., 2019).
- Monikielinen koulutus- tutkimusalue
 - Dynaaminen näkökulma monikielisyyteen (esim Duarte & Günther-van der Meij, 2018; García & Wei, 2014; Aldstad & Pesch, 2024; Cenoz & Gorter, 2020; Cummins, 2022; García et. al., 2017).
 - Translanguaging / limittäiskieleily.

Koulutus – Kieli-ideologia – Pedagogiikka

- Kielet erillisiä yksiköitä ("urat").
- Kielillä on yhteinen perusta ("jäävuori").
- Kieli nähdään yhtenäisenä järjestelmänä ("lankakerä").

Perhekieli

(family language, Kultti 2024)

- Kieli (kielet), jota (joita) lapset käyttävät tai kuulevat (laajennetussa) perheessään, joko kasvokkain tai digitaalisten laitteiden välityksellä.

Käsite korostaa:

- vähemmistökielen käyttäjien oman kielenkäytön ja kieli-identiteetin määrittelyä.
- opettajien ymmärrystä perheiden kielitilanteista, lasten ja huoltajien näkökulmasta.

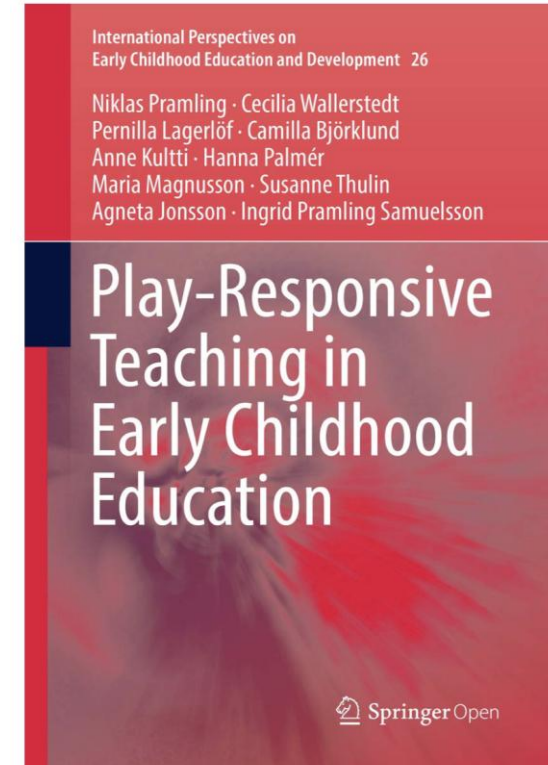
Monikieleily + leikkiminen = moniulotteinen varhaiskasvatus

- Leikki: käytäntö, jota ei huomioida monikielisyyden tutkimuksen alassa.
- Monikielisuus: käytäntö, joka usein on itsestäänselvyys pedagogisessa tutkimuksen alassa
- Monikieleilyn ja leikin yhdistäminen nähdään lapsien osallistumista ja oppimista tukevana (Kultti, tulossa).

Leikkiresponsiivinen opetus

- **Yhteisluominen**
- **Leikin ja opetuksen tasapaino**
- **Hetkestä toiseen etenevät pedagogiset valinnat**
 - Opetus ja oppiminen syntyy vuorovaikutuksessa.
 - Opettaja ja lapsi jakavat huomionkohteita, ajatuksia ja tulkintoja.
 - Opettaja mukauttaa toimintaansa vuorovaikutuksen/leikin mukaan.
 - Opettaja tukee ja laajentaa leikkiä uusien ideoiden, sanojen, materiaalien ja näkökulmien avulla. Tämä lisää leikin moninaisuutta ja tukee lasten kognitiivista, sosiaalista ja kielellistä kehitystä.

Lähteitä: Kultti, 2024a; Pramling et al., 2019; Pramling & Wallerstedt, 2019; Wallerstedt & Pramling, 2023

Scaffolding

Tukea lapsia tiettyä oppimistavoitetta kohti.

Triggeri

Tukea lapsia 'avoimuuteen'; tekemään jotain uutta sisällöllisesti/kielellisesti.

(Leikki)narratiivi

Leikin kertomuksellinen rakenne.

Metakommunikaatio

Kommunikaatiosta/kieleilystä kommunikoiminen/puhuminen.

Intersubjektiivisuus

(Osittain) jaettu ymmärrys.

Toiseus (alterity)

Haastaa (osittain) jaettu ymmärrys;
vaihtaa suuntaa.

**Ikään kuin
(as if)**

Leikisti; mielikuvitus.

'Oikeasti' (as is)

Yleinen käsity, vakiintunut
ymmärrys.

Monikielinen opetus

1. Lähestymistapa
(stance):
"Kuulla
monikieleisyys"

2. Opetuksen
suunnittelu
(design):
"Antaa tilaa
monikieleilylle"

3. Monikieleily
(shifts in
communication):
"Moninaista
monikieleilyä"

Garcia et al., 2017; Kultti, tulossa)

II. Monikielinen leikkiresponsiivinen opetus

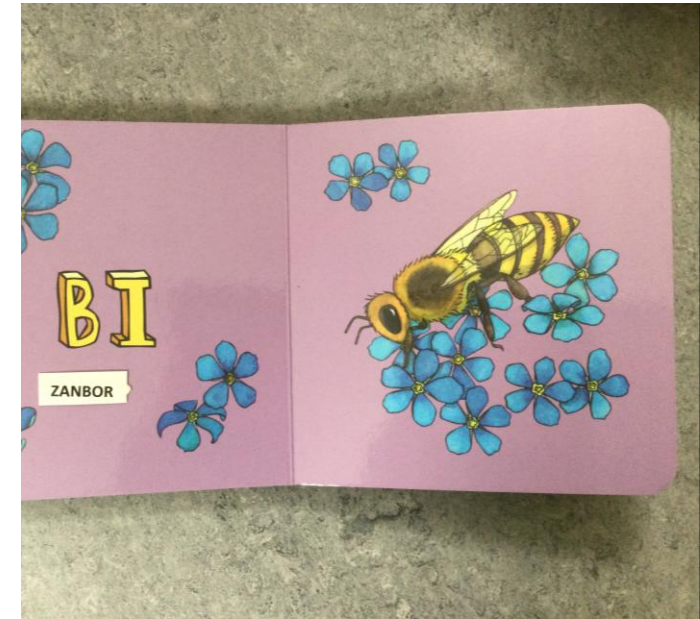

1. Lähestymistapa

- Monikielisyyttä tukeva(t) kieli-ideologia(t)
- Lapsikeskeisyys ja lapsilähtöisyys (Sommer et al., 2007).
- Yhteistyö huoltajien kanssa (Kultti, 2024; Peleman, et al., 2022).

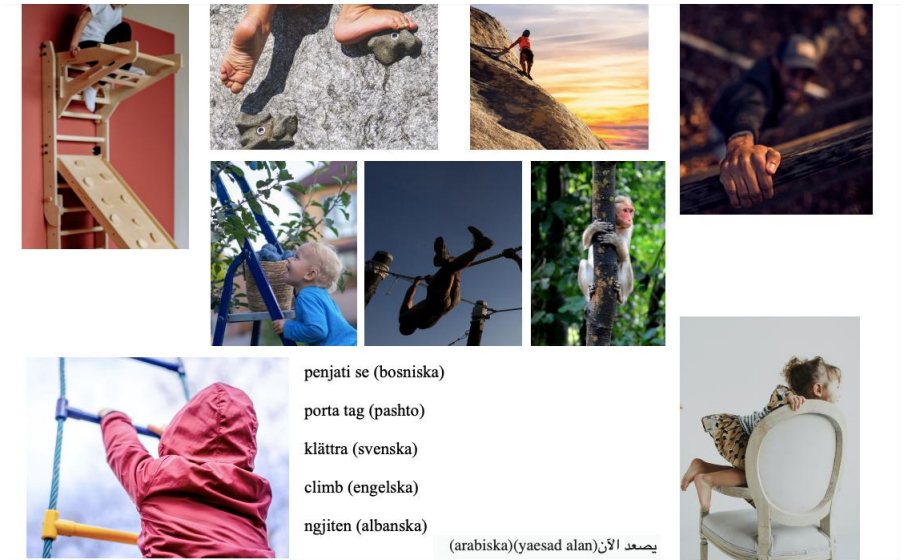
2. Opetuksen suunnittelu

- 'Apuvälinelaatikko': opettajan kielelliset toiminnot, kuten
 - useat kielet ja kuvat,
 - synonyymit ja antonyymit,
 - *leikisti – oikeasti* –vaihtelu,
 - pedagogisia dialogeja: lapsi/lapset aloittavat – opettaja haastaa – lapsi/lapset laajentaa/laajentavat (ICE-malli),
 - metakommunikaatio,
 - yleiset termit – määritelmät-vaihtelu.
- Leikki (lapsikeskeisyys) ja lapsilähtöisyys.

3. Monikieleily

- Vuorovaikutus viitaten, käsitellen ja laajentaen lasten ymmärrystä asioista, ilmiöistä ja tilanteista.
 - Responsiivisuus keskeistä (vertaa opettajan *tai* lasten kielelliset toiminnot).
- Tavoitteena sanavaraston kasvu *ja* syventyminen.

III. Monikieleily päiväkotiarjessa

Perhekielet?

- Vähemmistökieli perhekielenä.
- Enemmistökieli perhekielenä.
- Lapsi ja vanhemmat käyttävät niin vähemmistö- kuin enemmistökieltä aktiivisina perhekielinä.
- Useita kieliä perhekielinä. Lapsi käyttää enemmistökieltä.
- Vähemmistökieli perhekielenä. Lapsi valitsee kielen tilanteen mukaan.

(Kultti, 2024)

L1 me tehdään kaupunki *qyteti*

katsoo Alexia, jonka tietää **puhuvan**
Albanian kieltä

Alex *qyteti*

L2 *qyteti deti:ssä*

katsoo Alexia hymyilleen etsiessään kortteja

Alex

hymyilee

L1 aivan *qyteti deti:ssä*

DJUR - ZIVOTINJA

LIV do you know what all these are? (Selects the pictures of the animals they've talked about.)

let's see all these are *zivotinja* [animals],
aren't they

Sofi what is it?

Ben *zivotinja*

LENA *zivotinja* what does that mean, Sara?

Ben animal(s)

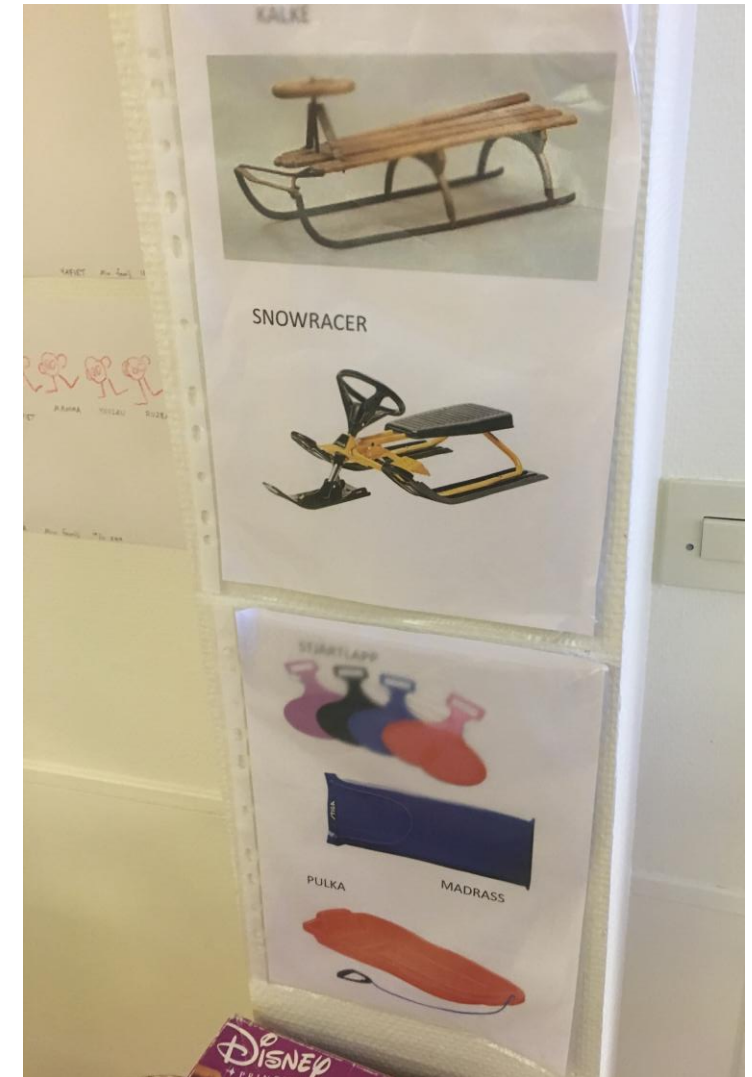
Sara animal(s)

“Mikä tämä on sinun kielelläsi?”

1. Limittäiskieleily vaatii perhekielen osaamisen.
2. Limittäiskieleily yhteisenä projektina.

(Kultti, ms.)

Limittäiskieleily vaatii perhekielen osaamisen (a)

Four children and a teacher are gathered around a table for arts and crafts. The focus on concept formation is terms/concepts related to city. While working with clay, they are talking about what they are doing and what they could do. The terms/concepts are noticed in different languages by the teacher using a translation program on a computer (placed on the table together with all the other materials).

T: do you know what dog is called in Thai [the family language of the child but not spoken actively]

C: I have forgotten

Limittäiskieleily vaatii perhekielen osaamisen (b)

Four children and a teacher are gathered for a story about fruits. The teacher uses additional material as pictures of the fruits and a digital tool for translation. They are also having some of the fruits. After asking for a corresponding term for a piece of fruit in the family language of C, the teacher plays out the term digitally.

C: I knew it [a word for fruit in her family language]

T: did you can you say it

C: mom has used it

T: can you say it

C: I don't want to

Limittäiskieleily vaatii perhekielen osaamisen (c)

Later in the activity of arts and crafts (cf. Excerpt 1.1), the group are talking about pear in different languages. As a response, one of the children asks the teacher to check what pear is called in her family language.

T: pear is called *ลูกแพร์ in Thai

C: ลูกแพร์ I didn't know but pool I know what it is pool but I don't want to say it

Limittäiskieleily yhteinen projekti (a)

In the arts and crafts activity about city (cf. Excerpts 1.1 & 1.3), the two children sharing a family language are asked for the corresponding term for tree. There are language cards with the name and the image on the table. The teacher plays the term out on the computer as a respond to one of the children saying that they do not.

**pemë*

T: *pemë*

C1: *pemë* I just read it there [on the screen]

T: yes

C2: is that correct

C1: yes it is correct

Limittäiskieleily yhteinen projekti (b)

In the film project (cf. Excerpt 1.4), the teacher asks for the term of sea in the family language

of one of the children.

C: I don't remember

T: *de...*

C: *deti*

Minne leikki katosi?

- Leikisti, mielikuvitus, hauskuus... tämä keskeinen osa varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa ei näkynyt monikieleilyssä ensimmäisenä projektivuotena.
- Opettajien odotukset lasten kielellisestä osallistumisesta olivat matalat.

Lopuksi

- *"If you want students to emerge from schooling after 12 years as intelligent, imaginative, and linguistically talented, then treat them as intelligent, imaginative, and linguistically talented from the first day they arrive at school"*
(Cummins, 2010, p. ix, italics in original).

"Jos haluat, että vähemmistökieltä puhuvat lapset *haluavat* osallistua varhaiskasvatuksen toimintaan, kohtaa heidät yksilöinä, *joilla on tärkeää sanottavaa*, ja mahdollista monimuotoinen kieleily heidän ensimmäisestä päivästäan lähtien."

(Kultti, tulossa, oma käännös)

Lähteitä

Kultti, A. (2024a). Differentiation of 'multilingual children' in early education through knowledge of family language practices. *Early Child Development and Care*, 1–11.
<https://doi.org/10.1080/03004430.2024.2370580>

Kultti, A. (2024b). *Flerspråkande lekresponsiv undervisning*. Björk-Willén, P. (Red.) *Svenska som andraspråk i praktiken*. Natur & Kultur.

Kultti, A. (2024c). Globalising Early Childhood Education (GECE). *International Journal of Multilingualism*.

Kultti, A. (2023). Flerspråkiga barns villkors I förksolan. Lärand av och på ett språk. Liber.

Kultti, A. (2022). Teaching responsive to play and linguistic diversity in early childhood education: Considerations on theoretical grounds. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 25(8), 3037-3045.

Kultti, A. (2012). Flerspråkiga barn i förskolan. Villkor för deltagade och lärande. Acta Gothenburgis.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

